

Miljöprövningsdelegationen

Akzo Nobel Adhesives AB, Pergopak
sws@alrutz.se

Kungörelsedelgivning

Dispens från begränsningsvärde i BAT-slutsats för rening och hantering av avloppsvatten (utsläpp av COD) vid tillverkning av Pergopak i Stockvik, Sundsvalls kommun, Västernorrlands län

Verksamhet enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)

Beslut

Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Västernorrland lämnar Akzo Nobel Adhesives AB (med organisationsnummer 556004-5311) dispens från begränsningsvärde för utsläpp av kemiskt syreförbrukande ämnen (COD), BAT 12 tabell 1 i kommissionens genomförandebeslut av den 30 maj 2016 om fastställande av BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom kemisk sektor för tillverkning av Pergopak vid industrianläggningen i Stockvik, nedre området, Sundsvalls kommun.

Dispensen upphör att gälla när det utsläppsvärde som dispensen avser har ersatts med nya slutsatser om bästa möjliga teknik.

Följande begränsningsvärde ska gälla för utsläpp av COD:

- Som årsmedelvärde får utsläpp av COD uppgå till högst 2 650 mg/l.

Verkställighet

Dispensen med begränsningsvärde börjar gälla först när beslutet om dispens vunnit laga kraft.

Återkallelse av tidigare beslut

När detta beslut har vunnit laga kraft upphör den befintliga dispensen, meddelad av miljöprövningsdelegationen den 29 maj 2023 i ärende 8099-2022, att gälla.

Kungörelsedelgivning

Detta beslut ska delges genom kungörelsedelgivning. Kungörelsen ska inom tio dagar från datum för beslutet införas i Sundsvalls tidning och i Post- och Inrikes Tidningar.

Beslutet hålls tillgängligt hos Kommunreceptionen i Sundsvalls kommun, och på Länsstyrelsen Västernorrlands diarium. Delgivning anses ha skett två veckor efter detta beslut.

Information

Detta tillstånd befriar inte verksamhetsutövaren från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra beslut för den anläggning eller verksamhet som beslutet avser.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Utsläppsvärden i slutsatser om bästa tillgängliga teknik (BAT-slutsatser) för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU (nedan kallad CWW BATC) ska gälla som begränsningsvärden (BAT-AEL). BAT-slutsatserna offentliggjordes den 9 juni 2016 och trädde i kraft den 10 juni 2020.

Ni har tillstånd att inom industrianläggningen Stockvik, nedre området, i Sundsvalls kommun tillverka Pergopak, omfattande en årlig produktion av 12 000 ton. Tillståndet meddelades av Koncessionsnämnden för miljöskydd den 12 oktober 1990 (nr 152/90) och slutliga villkor för utsläpp till vatten meddelades av Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt den 1 juni 1999 (M 145-99).

Den 3 juli 2019 beviljade Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen Västernorrland er en tidsbegränsad dispens avseende utsläppsvärden för COD i BAT 12 (dnr 8422-2018). Den 29 maj 2023 beviljade Miljöprövningsdelegationen en förlängning av dispensen fram till och med att en bioreningsanläggning var uppförd och i

drift, dock som längst till den 31 december 2026 (dnr 8099-2022). Under dispensperioden får årsmedelvärdet för utsläpp av COD uppgå till högst 2 650 mg/l. Begränsningsvärdet för COD i tabell 1 i CWW BATC är 30-100 mg/l.

Utsläppet av COD från verksamheten regleras i dom från Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt (M 145-99 av den 1 juni 1999) och lyder enligt följande (i de delar som har relevans i detta beslut):

Parameter	Gränsvärde, ton/år	Riktvärde, ton/månad
COD	120	8

Med stöd av Mark- och miljödomstolen i Östersunds dom den 29 oktober 2024 i mål nr M 3586-19 ansöker ni nu om en ej tidsbegränsad dispens från gällande utsläppsnivåer (BAT-AEL) för COD.

Ärendets handläggning

Ansökan om dispens kom in till miljöprövningsdelegationen den 3 februari 2025. Ansökan kungjordes på länsstyrelsens webbplats. Efter kompletteringar har ansökan remitterats till Naturvårdsverket, Länsstyrelsen Västernorrland, Havs- och vattenmyndigheten och Miljönämnden i Sundsvalls kommun. Ni har fått tillfälle att bemöta de yttranden som kommit in.

Yrkanden och andra villkor

Yrkanden och grunder

Ni yrkar att miljöprövningsdelegationen lämnar er ej tidsbegränsad dispens från begränsningsvärdet för utsläpp av COD i tabell 1 i kommissionens genomförandebeslut av den 30 maj 2016 om fastställande av BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn för er tillverkning av Pergopak vid industrianläggningen i Stockvik, nedre området, i Sundsvalls kommun.

Som grund för ert yrkande anger ni sammanfattningsvis att kostnaden för uppförande av en bioreningsanläggning inte är ekonomiskt försvarbar gentemot miljönyttan.

Förslag till villkor

Under dispensperioden anser ni att följande utsläppsvärde ska gälla för COD.

Som årsmedelvärde får utsläpp av COD uppgå till högst 2 650 mg/l.

Beskrivning av verksamheten och utveckling av skälen för dispens

Ni har beskrivit verksamheten på i huvudsak följande sätt.

Vid er anläggning i Stockviks industriområde i Sundsvalls kommun bedriver ni tillverkning av Pergopak. Verksamheten omfattas, utöver regleringen i tillståndet lämnat av Koncessionsnämnden för miljöskydd den 12 december 1990 (nr 152/90) och efterföljande villkor i dom M 145-99 beslutad av Miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt 1999, även av BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom kemisk sektor (CWW BATC).

Utveckling av skälen för dispens

Anläggningens egenskaper

Verksamheten klarar inte att följa begränsningsvärdet i CWW BATC för kemisk syreförbrukning (COD) med intervallet 30-100 mg/l som årsmedelvärde vid normal drift. Eftersom verksamheten inte klarar begränsningsvärdet för COD i BAT-slutsatserna har ni planerat att investera i en bioreningsanläggning som komplement till den befintliga reningsanläggningen.

Ni har redogjort för flertalet åtgärder för att ytterligare minska utsläppen av COD. Ni ser i nuläget inte några andra möjliga åtgärder för att ytterligare minska utsläppen av COD.

Lokala miljöförhållanden

2018 har ni låtit en konsult utföra en utredning om att bedöma och jämföra miljönyttan av att rena till BAT-AEL-nivåer för COD och totalkväve jämfört mot rening med befintlig reningsanläggning. 2025 har ni låtit en annan konsult stämma av den miljöbedömning som gjordes 2018.

I utredningen från 2018 var slutsatsen att verksamhetens utsläpp av kväve eller organiskt material av syreförbrukande karaktär (COD) inte bidrar till sänkt status för någon kvalitetsfaktor i berörda

vattenförekomster och därmed ingen betydande påverkan på statusen. Kvalitetsfaktorn bottenfauna och parametern klorofyll uppnår ej god status i Svartviksfjärden eller Draget, det vill säga trots att påverkan från utsläppet är liten och lokal, och utan möjlighet att påverka vattenförekomsternas status, så kommer alla antropogena utsläpp som kan påverka dessa parametrar kategoriseras som en betydande miljöpåverkan.

Ett undantag från BAT-AEL avseende COD bedöms inte kunna påverka den befintliga miljöstatusen i berörda vattenförekomster men inte heller underlätta möjligheten att uppnå god ekologisk status. Miljönyttan av att rena till BAT-AEL-nivå för COD är försumbar för vattenförekomsterna i sin helhet.

Sammanfattningsvis kommer påverkan av miljömålen genom att rena ned till BAT-AEL avseende COD inte uppvisa betydande skillnader i jämförelse med verksamhetens reningsresultat med befintlig anläggning.

I den uppdaterade miljöbedömningen från 2025 är slutsatsen att den bedömning som gjordes 2018 fortsatt är gällande.

Kostnader för möjlig åtgärd

Ni har gjort en beräkning av kostnaderna för att installera en kompletterande biorening. Kostnaden för varje reducerat kg COD vid nuvarande produktionsmängd uppgår till 254 kr per reducerat kg COD eller 463 kr per reducerat kg totalt organiskt kol (TOC). Vid den högre produktion som skulle vara möjlig utan att bryta mot COD-villkoret i produktionstillståndet skulle reduktionskostnaden sjunka till 228 kr per kg COD eller 415 kr per kg TOC. För att klara COD-värdena i spannet, det vill säga lägre halt än fotnotsvärdet, tillkommer liksom för Expancel kostnad för aktivt kol som är ytterligare cirka 500 kr per kg reducerat utsläpp mätt som TOC.

Tid för dispens

Ni anser att dispensen inte ska vara tidsbegränsad. Med en ej tidsbegränsad dispens behöver ni inte investera i en kompletterande bioreningsanläggning som är en ekonomiskt mycket tung investering.

Yttranden

Länsstyrelsen Västernorrland

Länsstyrelsen bedömer generellt att recipienten är hårt belastad och att påverkan bör minska. Mycket av argumentationen i ansökan bygger på äldre data (mätdata från 2013-2017) och jämförelse med bedömningen som gjordes i en omfattande tillståndsprovning av en annan verksamhet (Expancel). Verksamhetens tillstånd är daterat till den 12 oktober 1990. Länsstyrelsens övergripande bedömning är att bestämmande av tillåtna utsläpphalter lämpligast sker vid en fullständig omprovning av verksamhetens tillstånd enligt miljöbalken då den inkluderar en provning av bästa möjliga teknik i verksamheten.

Länsstyrelsen anser att i bedömningen av om bolaget har dispensskäl enligt 16 § industriutsläppsförordningen och om kostnaderna är oproportionerligt höga jämfört med miljönyttan behöver hänsyn tas till mark- och miljödomstolens deldom den 29 oktober 2024, M 3586-19. I deldomen gavs sökanden (Nouryon Pulp and Performance Chemicals AB, Expancel) dispens från begränsningsvärdena för utsläpp av TOC. Domstolen motiverade beslutet med hänsyn till anläggningens tekniska egenskaper och de lokala miljöförhållandena samt att krav på biologisk rening skulle innebära oproportionerligt höga kostnader.

Länsstyrelsen konstaterar att sökanden, i likhet med Expancel ovan, behöver installera bioreningsanläggning för att kunna sänka sina utsläppshalter och att utgående vatten når samma recipient som Expancels utsläpp. Pergopaks utsläppsmängder är mindre än Expancels. Sökanden har redovisat utredning som visar att rening ned till BAT-AEL avseende COD inte kommer uppvisa betydande skillnader för vattenförekomsterna i jämförelse med verksamhetens reningsresultat med befintlig anläggning. Länsstyrelsen instämmer och bedömer det inte som troligt att medgiven dispens kommer påverka eller äventyra möjligheten att nå normen. Länsstyrelsen konstaterar också utifrån redovisningen i aktuellt ärende att kostnaden för att reducera utsläppen från Pergopaks verksamhet är högre per kg reducerat TOC än de kostnader som anges för Expancel och som är bedömda i ovan angiven deldom.

Länsstyrelsen bedömer sammanfattningsvis att det i ärendet föreligger dispensskäl samt att kostnaden, utifrån ovan angiven deldom, bedöms vara oproportionerligt hög i jämförelse med

miljönyttan. Sökandens yrkande gällande en ej tidsbegränsad dispens från begränsningsvärdet för utsläpp av COD samt att årsmedelvärde för utsläpp av COD, högst 2 650 mg/l ska gälla, kan tillstyrkas.

Miljönämnden, Sundsvalls kommun

Miljönämnden anser att krav bör ställas på att biologisk rening ska installeras, alternativt att krav på halter och totala utsläpp av TOC bör sättas åtminstone utifrån vad som är möjligt att uppnå genom biologisk rening. Miljönämnden avstår från att yttra sig över vad som kan anses ekonomiskt rimligt eller ej, där bolaget i sin motivering hänvisat till andra verksamheter samt yrkande från andra instanser.

Övriga

Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket har meddelat att de avstår från att yttra sig.

Ert bemötande av yttranden

Ni hemställer att miljöprövningsdelegationen beviljar ansökan och lämnar den ansökta dispensen.

Motivering till beslutet

Dispens

Miljöprövningsdelegationen konstaterar att er verksamhet är en industriutsläppsverksamhet som träffas av BAT-slutsatser i CWW BATC som är att betrakta som huvudslutsatser för er verksamhet. Detta då rening av ert avloppsvatten är en direkt följd av er huvudverksamhet och reningen därmed är en integrerad del av huvudverksamheten.

Enligt tabell 1 under BAT 12 anges att en utsläppsnivå som motsvarar bästa tillgängliga teknik (BAT-AEL) för direkta utsläpp av COD är 30-100 mg/l.

Av 1 kap. 16 § industriutsläppsförordningen följer att miljöprövningsdelegationen får ge dispens från ett begränsningsvärde om

1. det med hänsyn till var den anläggning som verksamheten bedrivs på ligger geografiskt, anläggningens tekniska egenskaper eller de lokala miljöförhållandena skulle medföra oproportionerligt höga

kostnader jämfört med miljönyttan att följa begränsningsvärdet, och

2. dispensen förenas med ett villkor om att i stället följa ett mindre strängt begränsningsvärde.

Ni har redogjort för olika åtgärder som vidtagits för att minska utsläppen av COD. Ni har redogjort för utsläppens påverkan på recipienten. Ni har anfört att miljönyttan med att sänka er nuvarande utsläppsnivå för COD till de gränser som anges i BAT-slutsatsen är oproportionerlig i relation till den miljönytta som minskningen skulle medföra.

Miljönämnden anser att krav bör ställas på att biologisk rening ska installeras alternativt att krav på halter och totala utsläpp av TOC bör sättas utifrån vad som är möjligt att uppnå genom biologisk rening. Länsstyrelsen har bedömt att det föreligger skäl för dispens och att ert yrkade begränsningsvärde kan tillstyrkas.

Miljöprövningsdelegationen delar länsstyrelsens uppfattning och bedömer att kostnaden att installera en bioreningsanläggning i förhållande till miljönyttan är oproportionerligt hög. Miljöprövningsdelegationen bedömer mot den bakgrunden att det finns skäl att bevilja en dispens.

Dispensens omfattning

Enligt 1 kap. 17 § första stycket industriutsläppsförordningen upphör en dispens enligt 16 § att gälla när det begränsningsvärde som dispensen avser har ersatts med en ny slutsats om bästa tillgängliga teknik.

Miljöprövningsdelegationen får dock enligt 1 kap. 18 § industriutsläppsförordningen besluta att en dispens enligt 16 § ska gälla för en kortare tidsperiod än som avses i 17 §, om förutsättningarna för dispens endast finns under den tid som behövs för att anpassa anläggningen till det begränsningsvärde som avses i 8 §.

Ni har inte för avsikt att installera någon bioreningsanläggning eller någon annan reningsmetod. Miljöprövningsdelegationen bedömer mot den bakgrunden att det inte finns skäl att tidsbegränsa dispensen enligt 1 kap. 18 § industriutsläppsförordningen. Dispensen ska därför gälla till dess att begränsningsvärdet ersatts med ny slutsats om bästa möjliga teknik.

Villkor

Ert yrkande om dispensvärde för utsläpp av COD ligger i nivå med årsmedelvärdet vid normal drift och är samma utsläppsnivå som meddelades vid förra dispenstillfället. Miljöprövningsdelegationen bedömer att yrkat begränsningsvärde på 2 650 mg/l COD som årsmedelvärde kan bifallas.

Återkallelse av tidigare dispens

Enligt 24 kap. 3 § 6 miljöbalken får tillståndsmyndigheten helt eller delvis återkalla ett tillstånd som har meddelats enligt balken, eller enligt föreskrifter med stöd av balken, om ett nytt tillstånd ersätter ett tidigare tillstånd. Detsamma gäller för dispenser även om det inte uttryckligen anges i den aktuella punkten (prop. 1997/98:45 s. 255).

Eftersom denna dispens ersätter den dispens som tidigare meddelats beslutar miljöprövningsdelegationen att återkalla den befintliga dispensen med diarienummer 8099-2022 daterad den 29 maj 2023. Dispensen upphör att gälla när detta beslut vinner laga kraft.

Bestämmelser som beslutet grundas på

Industriutsläppsförordningen (2013:250)

Ni kan överklaga beslutet

Se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av miljöprövningsdelegationens ordförande Ida Pontén och miljöszaklig Daniel Yngsell. Ärendet har föredragits av miljöhandläggare Elin Sjödin.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Bilagor

1. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Ni kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om ni inte är nöjda med miljöprövningsdelegationens beslut, kan ni skriftligen överklaga beslutet hos Mark- och miljödomstolen vid Östersunds tingsrätt.

Så här överklagar ni beslutet

Miljöprövningsdelegationen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska ni lämna eller skicka er skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Västernorrland antingen via e-post; vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Västernorrland, 871 86 Härnösand.

Tiden för överklagande

Ert överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **17 december 2025**. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ert överklagande kan ni be att få ytterligare tid till att utveckla era synpunkter och skälen till att ni överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ert överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som ni överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur ni vill att beslutet ska ändras.
- Varför ni anser att Miljöprövningsdelegationens beslut är felaktigt.
- Era kontaktuppgifter.

Om ni har handlingar som ni anser stödjer ert överklagande bifogar ni kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om ni behöver bifoga filer som är större än 25 MB via e-post.

Ombud

Om ni anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt er ska ombudet uppge sitt namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver ni veta mer?

Har ni ytterligare frågor kan ni kontakta Länsstyrelsen via e-post, vasternorrland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 0611-34 90 00. Ange diarienummer 970-2025.